

СВОБОДА SVOVODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 179. Джерзі Ситі, Н. Дж., середа, 6-го серпня 1941.

No. 179. Jersey City, N. J., Wednesday, August 6, 1941.

VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0287. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АМЕРИКА ОБІЦЮЄ ПОВНУ ЕКОНОМІЧНУ ДОПОМОГУ СОВЕТСЬКОМУ СОЮЗОВІ

ВАШИНГТОН. — Департамент стеїту подав офіційно до відома, що уряд Злучених Держав Америки підписав умову з ССРС, на основі якої Америка зобов'язується дати Советському Союзові всебічну поміч для боротьби з Німеччиною. Вимінні ноти, підписані Велесом і советським амбасадором Уманським стверджують, що уряди Америки і ССРС будуть тісно співпрацювати, щоб розгромити Німеччину. Уряд Злучених Держав приобіцяв рівнож, що якщо це буде можливо, то достатить потрібні Москві матеріали на своїх власних кораблях до Владивостока. Тому, що довіз до ССРС одиноким можливий через Тихий океан, американські чинники заявили, що всякі намагання Японії не допустити ось ту допомогу до советського порту, стрінуться з рішучою поставою американського уряду і американської флотії.

Відновлено економічну умову між Америкою й ССРС.

Департамент стеїту теж повідомляє, що економічна американсько-советська умова, що вигасає, автоматично продовжується на один рік довше. Уряд Злучених Держав Америки зобов'язується дати Советам неограничений дозвіл на вивіз машин і інших матеріалів, потрібних для ведення дальшої війни. Згідно з заявою американських офіційних чинників, Америка дає ось таку поміч комуністичній Москві, бо цього „вимагає інтерес оборони Злучених Держав“, бо Німеччина, нападаючи на Советський Союз, „загрожує безпеці й незалежності не тільки Советського Союзу, але також інших держав“. Хоч повища заява не означає, що це є такт взаємної між Америкою й ССРС помічі, це так ясно, що всякі ідеологічні річниці, що ділили Америку від ССРС, тепер цілком нікди, себто не заважають.

УХВАЛЯЮТЬ НОВІ ПОДАТКИ.

ВАШИНГТОН. — Палата послів переголосувала проєкт про нові податки, наложені у зв'язку з вимогами оборони краю. Податки передбачені цим законопроєктом уважаються за найбільші в дотеперішній історії Злучених Держав Америки.

ДЕБАТУЮТЬ НАД ПРОДОВЖЕННЯМ РЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

ВАШИНГТОН. — В сенаті йде завзята дискусія над ріжними проєктами в справі продовження речення військової служби. Передбачають, що внесення сенатора Тефта, який домагається продовження військової служби лиш на шість місяців, не одержить більшості голосів, а перейде проєкт адміністрації, яка хоче продовжити службу до двох і пів років.

КОРДЕЛ ГОЛ ПРОТИ НАМАГАННЯ ДЕРЖАВ „ОСІ“ ОПАНУВАТИ ЦІЛИЙ СВІТ.

ВАШИНГТОН. — Кордел Гол, секретар стеїту, майже по двомісячній відсутності в американській активній поліції, заявив, що теперішня хвиля вимагає цілковитої єдності американського народу. Стверджуючи, що тоталітарні держави змагають до опанування цілого світу, Гол закликав всі інші народи до об'єднаної акції проти „дикунства й варварства“. Щоб забезпечити повну перемогу, говорив секретар стеїту, Америка мусить постійно збільшувати свою мілітарну силу та промислову спроможність не тільки для себе, але також для інших народів, невідбитих ще тоталітарними державами. Цю заяву зробив Гол у відповідь на гарячий привіт, який зготували йому журналісти та фотографи, коли він явився знову на щоденній пресовій конференції департаменту стеїту.

КОЛОМБІЯ ВИКРИВАЄ ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ.

БОГОТА (Колумбія, Полуднева Америка). — Колумбійська державна поліція арештувала неподане число осіб, запідозрених в плануванні державного перевороту. Подаючи це до публічного відома, Хосе Кастро Мартінес, міністер війни, заявив що ці здогадливі змовники наважували зв'язки з підстаршинами колумбійської армії та намовляли їх до бунтів. Хоч він заявив, що всі арештовані це родовиті колумбійці, проте ходять широкі чутки, що між ними мають бути також німці. Місцеве німецьке посольство рішучо заперечило, начеб то серед арештованих були німецькі громадяне.

ІКЕС ЗАДОВОЛЕНИЙ З ВИСЛІДУ ОБМЕЖЕННЯ ПРОДАЖІ БЕНЗИНИ.

ВАШИНГТОН. — Гаролд Л. Ікес, секретар внутрішніх справ та нафтовий координатор, висловив вдоволення з вислідів обмеження продажі бензини, яке почалося минулої неділі. Він твердив, що газолінові стації пішли на зустріч тому розпорядженню, однакє самоходова публіка, говорив він, мусить добровільно співпрацювати з ним в тому напрямі, бо в противному разі він буде змушений взятись за драстичні міри.

НІМЕЦЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКА ВІЙНА БЛИЗЬКО РІШАЛЬНОГО КІНЦА—КАЖУТЬ АМЕРИКАНЦІ

Вашингтонський кореспондент „Нью Йорк Гералд Трібюн“ Джеймс Г. Саймондс пише, в числі з 5. ч. м., що американські офіційні чинники є переконані, що німецько-московська війна зближається до рішального кінця. Згідно з їх опінією, гігантські битви за Київ і Смоленськ можуть перерішити судьбу цілої війни на сході. Американські чинники свідомі того, що німці дуже натискають на большевиків, а ці знову кидають проти них всі сили. Присутність сибірських дивізій під Смоленськом переконує американців, що Москва кидає все, щоб здержати німецьку навалу. Американські офіційні кола кажуть таке:

Німці врізалися паликою в советську територію своїми панширними дивізіями та другими моторизованими частинами. Вони зуміли підтягнути свою піхоту. Німці мали спорядичні передишки в наступі й дали віддихнути своїм військам. Під Смоленськом вони оточили значні большевицькі сили. Головні большевицькі сили, замість відступити на схід, почали проти-наступати, щоб врятувати замкнені залізним колом інші советські війська. Через те большевики понесли велетенські втрати. Хоч американці не хотять сказати думки про вислід цієї титанічної війни, проте вони твердять, що німецька тактика з большевиками така сама як ця, якої вживали німці в Польщі. Ріжниця є тільки в тому, що большевиків є більше, що вони мають механізовану армію та воюють на більших просторах. Місяць серпень буде рішальним місяцем для обох армій, німецької й большевицької.

НІМЕЦЬКА „П'ЯТА КОЛОННА“ НЕ ДОПИСАЛА В КИЄВІ—ТВЕРДИТЬ РАДІСВИЙ КОМЕНТАТОР

Ньюйорська газета „НМ“ з дня 4. липня ч. р. під повищим заголовком пише таке: Бирнет Гершей (WMCA) оповів минулого вечора, як то німецька „п'ята колонна“ не дописала в Києві. Тим, на його думку, пояснюється, чому німці пустили новинку про впадок Києва, чотири тижні тому, коли їх війська були ще сто миль від міста.

Німці, говорив він, порозумілись з групою українських нацистів, які обіцяли їм віддати місто та залоги червоної армії без одного стрілу. Однак, нещасливо для Гітлера, українці, що обіцяли йому поміч, були втікачами в Берліні, й ліста імен їх земляків, зрадників в Києві й по інших українських містах, була зібрана з часописів. Советська розвідка, продовжав Гершей, дуже пильно стежила за тими втікачами українцями довгі роки та дістала лісту імен, яку мав нацистичний штаб. Кількох українців, що були замішані в заговорі, розстріляно як зрадників, а більшість, що була лояльною для Росії, постановила взяти ризико та перейти на бік радянської армії в Берліні.

СОВЕТИ КАЖУТЬ, ЩО ЗНОВ НІМЦІ ПОЧИНАЮТЬ НАСТУПАТИ

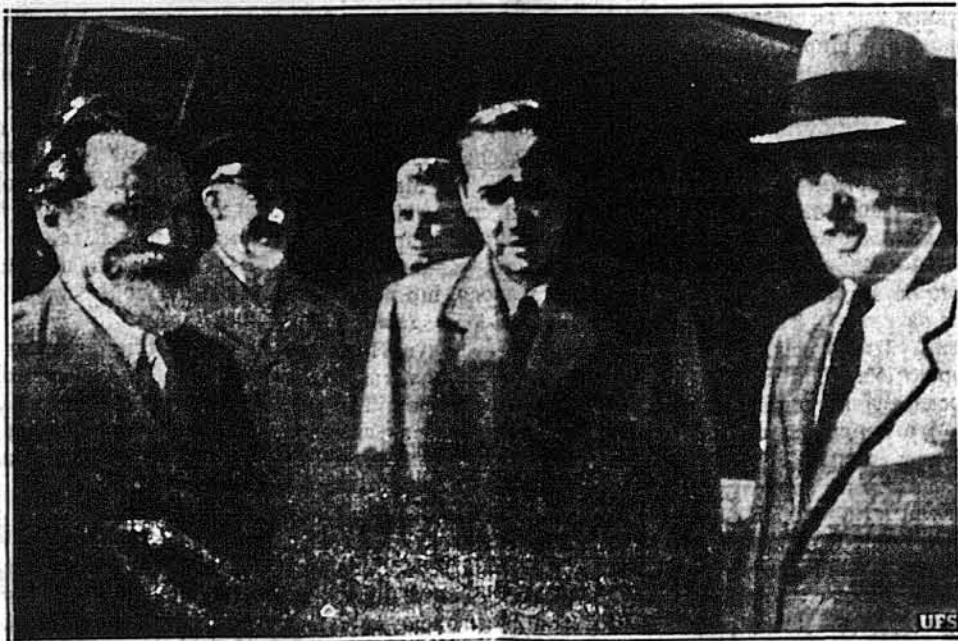
Советські воєнні звідомлення стверджують новий наступ німецьких військ, яким вдалось створити новий пролом на вітінку між Смоленськом і Ленінградом. Також ведуться тяжкі бої коло Києва, Білої Церкви, Житомира і коло Холма, де продовжує бій оточена німцями советська армія. Напір німців дуже сильний, кажуть советські звідомлення. Обі сторони поносять тяжкі втрати і кидають на фронт нові резерви.

НІМЦІ ВЕДУТЬ ОФЕНЗИВУ ЗА ЗДОБУТТЯ УКРАЇНИ

Німецькі війська повели сильний наступ, щоб здобути Україну. Вони енергійно просуваються вперед і в багатьох місцях оточили багато советського війська, яке тепер стараються знищити, кажуть німецькі звідомлення. В околицях Києва ведуться тяжкі бої, які дорівнюють тим боям, що велись недавно коло Смоленська. Тягар боротьби тепер перенісся на Україну, кажуть німці. За їх словами опір советської армії на Смоленським фронті вже зломаний. Проте не виключено, що перед Москвою советські війська створять ще одну сильну оборону, кажуть німецькі кола.

АНГЛІЙЦІ ЗАПОВІДАЮТЬ СОВЕТСЬКУ ОФЕНЗИВУ В ФІНЛЯНДІЇ

Англійські військові кола говорять, що Совети вже скупчили належні резерви, щоб тепер перейти в офензиву проти німців. Наперед вони поведуть офензиву на фінсько-караельським фронті. Для тої цілі вони вже збрали пів мільона нового війська під проводом генерала Стерна, що комондував советськими військами в останнім місяці попередньої фінсько-советської кампанії.

ГОЛКІНС В МОСКВІ. — Гері Голкінс, представник президента Рузвельта за границею, їздив до Москви, щоб переговорити з советськими представниками справу помічи Советам. Першим з ліва — С. А. Лозовський, представник советського міністерства заграничних справ; другий — американський генерал Дж. МакНері, третій — американський аташе, І. Д. Ітон. По ним йде Голкінс, а за ним американський амбасадор до Москви, Стайнгарт.

ШІСТЬСОТ АМЕРИКАНСЬКИХ ГРОМАДЯН ЗАСТРЯГЛО В ЯПОНІЇ

ТОКІО. — Внаслідок „економічної війни“ між Японією і Злученими Державами Америки, в Японії застрягло поверх шістьсот американських громадян, не числячи кілька тисяч японців, роджених в Америці, які мають повне право вертати до Америки. Японські морські лінії нагло здержали вивіз своїх кораблів до Америки. Дехто думає, що тут на перешкоді стала не лиш „економічна війна“, але також напруження між Америкою і Японією, яке може кожної хвилини довести до вибуху.

ЗБРОЯ ДЛЯ ПОЛЯКІВ.

АНКАРА. — В анкарських дипломатичних колах говорять, що Америка обіцяла польській армії, що саме твориться тепер на території Советів, всяку зброю. Та армія виноситиме коло 200,000 вояків. Одначе з боку американських кол нема potwierдження цієї чутки. Зате всі уважають фактом, що та польська армія муситиме битись разом з советськими військами і її не перевезуть на Близький Схід, щоб злучити разом з британськими частинами. З Палестини приходять чутки, що польські конзулярні урядники, які перебувають там від часу, як опустили Польщу, дістали наказ пакуватись, бо відідуть до Советів.

ПРО РОЛЮ СОВЕТІВ ПО ВІЙНІ.

ЛОНДОН. — Англійська найвпливовіша газета, „Таймс“, помістила редакційну статтю, в якій говориться, що по війні Совети, разом з Британією, будуть домінувати Європою, але під тим умовляем, що тепер вони побють німців. Бо Британія не хоче і не може мати більше впливів на Сході Європи. Зате вона буде мати переважні впливи на заході Європи. В дипломатичних колах Лондону ходять чутки, що вже тепер над тою справою застановляється разом британські і советські представники, зокрема обговорюють економічні питання, які виринають на цілий зріст, як лиш закінчиться війна.

ОБУРЕННЯ В ТУРЕЧИНІ.

АНКАРА. — Стаття в лондонським „Таймсі“ викликала велике обурення серед турків. Поважний турецький часопис „Ені Сабаг“ відповів, що колиб німці витратили мільон марок на агітацію, щоб викликати на Близьким Сході ворожнечу проти Британії, вони не осягнулиб стільки успіхів, що осягнула ця стаття. Народи Близького Сходу ненавидять думки, що Совети на Сході Європи моглиб грати домінуючу роллю, каже згаданий часопис і додає, що на щастя британської заграничної політики ще не накрисляє редакція „Таймсу“, тільки міністерство заграничних справ.

ЗАНОСИТЬ НА ЗИМОВУ КАМПАНІЮ.

АНКАРА. — Німецькі кола в Анкарі починають говорити, що німецький штаб ніколи не планував закінчити советську кампанію цього року. Тому не що розчаровуватись, коли він її цього року не закінчить.

ФРАНЦІЯ ОБОРОНЯТИМЕ СВОЇХ КОЛЬОНІЙ.

ВІШІ. — Французький уряд в Віші заявив, що коли ходить про інші французькі кольонії, зокрема в Північній Африці, то Франція не дозволить їх так легко окупувати, як дозволила Індю-Китаю. В Індю-Китаю Франція мала дуже маленькі сили і неможливо було думати про оборону. Зате Франція обороняла перед Британією Сирію і буде обороняти Північну Африку перед кожним агресором, включаючи держави „осі“. Та заява була звернена особливо проти держав „осі“ і була зроблена у відповідь на допити американських дипломатів, які хотіли знати виразно становище Франції.

МУСОЛІНІ КАЖЕ, ЩО „ДВА СВІТИ ЗУДАРЯТЬСЯ“.

РИМ. — Преміер Мусоліні виголосив промову до італійських відділів, що відходили на советський фронт. До них він сказав, що світ вже поділений на два великі табори. З одного боку Німеччина, Італія і Японія; з другого — Британія, Америка і Совети. Це два зовсім окремі світи, які мусять один одного знищити. Він заповдав перемогу для свого „світу“.

ГОЛКІНС „ПІД СИЛЬНИМ ВРАЖІННЯМ“.

ЛОНДОН. — Гері Голкінс, американський представник „ленд-ліз“ закону, повернув до Лондону з Москви і висказав своє глибоке вражіння, яке викликали на нього советські провідники і армія. А вислід того захоплення такий, що він заявив, що Америка мусить дати Советам всяку можливу поміч і то як найскорше.

НОВІ АНГЛІЙСЬКІ ЛІТАКИ.

ЛОНДОН. — Англійські військові кола тепер розкрили свій новий модель літака, якого вони вже уживали довгий час, але вдержували в тайні його прикмети. Цей літак має чотири гармати, шість скорострілів і 330 миль скорості на годину. Це найсильніший літак в світі і він багато причинився до того, що Англія зігнала зо свого неба німецькі літаки.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Письмений текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

МОСКОВСЬКО-ПОЛЬСЬКА ЗГОДА

Читаємо, що „закінчилась війна Польщі з СССР”. Перебуваючий на вигнанні в Англії польський уряд заключив з червоном урядом у Москві договір, яким уневажнено умову СССР з Німеччиною з 1939 року в справі розбору Польщі. Навязано дипломатичні й дружні звязки між польським урядом і СССР, як теж рішено повести спільно дальшу війну проти Німеччини. Знову з тим є звязане створення у Соведах польської армії під советською командою та звільнення польських полонених і вивезених. Ось так Совети визнали „незалежну Польщу”. Коли іде про альянтів, то Велика Британія й Америка не визнали її розбору Німеччиною, а Британія, як заявив Іден, британський міністер закордонних справ, не перебрала гарантії давних границь Польщі.

Як знаємо, з того договору не є вдоволені многи члени польського уряду на вигнанні, як теж є невдоволення і серед польського громадянства. А це тому, що в договорі нема виразного зазначення, що Польща одержить по війні на сході ті границі, що були накреслені в советсько-польському договорі в Ризі, в 1921. році. Отже іде тут про західно-українські, білоруські та литовські землі, які не є загарантовані.

Для альянтів цей договір являється „чудом”, якого доконав Гітлер, бо це завдяки гітлерівській небезпеці помирились поляки з москалями, та ще з більшовиками. Так пише „Нью Йорк Таймс”.

З українського боку цей договір означає, що якщоб він здійснився, то український нарід опинився б знову вцілому під большевицько-московським ярмом, або був би поділений на дві більші частини: одна остала б при Москві, а друга пішла б під Варшаву. Очевидно, що тим зроблено не українському народові нову велику кривду. Тому не хочемо вірити, щоб таке наступило.

На нашу думку цей договір не тільки вдаряє в український нарід. Він є погубним теж і для Польщі. Бо як виграють Совети, то вони не будуть питатись Польщі в справі границь. Вони їх самі назначуть. А Польща буде щаслива, якщо відразу не стане провінцією Москви в такий спосіб, як є тепер провінцією Берліна. Кажемо „відразу”, бо, на дальшу мету, не улягає ніякому сумнівові, що большевицька Москва як переможець не стерпить у своїм сусідстві не-большевицької Польщі й скорше чи пізніше притягне її до себе, ніби до „слов'янської родини”. А тоді доля Польщі буде не менше гірка від долі того українського народу, якого землями вона торгує. Бо так було й так знову буде, що коли змовляються Москва і Варшава, то це означає погібель українському народові. Але таку, що є теж і загибеллю волі польського народу. Про це поляки скоро ще раз переконаються. Тільки сусідство вільної й демократичної Польщі з незалежною демократичною Україною може врятувати державність і незалежність Польщі й гарантувати їй свободний розвій і спокій. Але про це шкода тепер говорити, бо нема такого польського проводу, щоб хотів таке розуміти.

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.
ПЕРЕД ЗРИВОМ
Історична повість.
(19)

Вже після двох тижнів написав до свого пана, що вже готовий і може передавати все господарство своєму наслідникові. Паша зараз приїхав.
— Я ніраз не дивуюся, що ти так поспішився. Знаю, що козак любить свободу над усе в світі, та що тобто спішно в Україну. Та я, тому власне, що вертаєш, хочу з тобою дещо поговорити. Випускаючи тебе, мав я на думці не тільки інтерес Базілевса, але й свій власний. Ти чоловік не простий, думаю, що підеш між козацтвом високо. Хочу це використати для Туреччини. Ми вже не раз про те говорили, що між козацтвом і Туреччиною не було ворожнечі, колиб не те, та не онеє. Козаків і їхню віру утїняють окрайні пани й широд козацький рад би висвободити себе з панської кор-

Президент Перестерігає Перед Інфляцією

Президент Рузвельт вислав 30. червня ц. р. письмо до конгресу, з жаданням, щоб конгрес ухвалив для уряду спеціальні права, якими він міг би контролювати ціни на різні продукти, а також чиниш і т. п. Інакше, каже президент, прийде в Америці до інфляції. Отже іде тут про дуже важну й життєву справу. Важні уступки цього письма є такі:
„Інфляційний зріст цін й подорожіння щоденного життя загрожують нині тим, що можуть підминувати наші оборонні зусилля. Тому пропонуємо конгресові прийняти такі міри, при помочи яких можна було б поборювати ту загрозу. Ми витрачаємо щодня по 30 мільйонів доларів на оборону. Ця сума мусить бути, і буде, піднесена. В червні цього року ми витратили приблизно 808 мільйонів доларів, себто поверх п'ять разів по 153 мільйонів доларів, яку то суму ми витратили в місяці червні минулого року. А кожний долар натискає на вже обмежений засіб матеріалів.”

„Цей натиск гостро кріпшає через зростаючий попит на цивільні продукти. Перший раз за довгі літа багато наших робітників зачало купувати такі речі, яких вони від давна потребували. А це значить, що є більше покупців на такі різні продукти, що мають в собі сталь і алюміній, потрібні для оборони. В той спосіб скоро зростають цивільні попоти прилучаються до величезних і нагальних попитів уряду.”
„Ті, що мають гроші для витрати, готові заплатити за продукти всяку ціну. Знову уряд мусить задовольнити свої оборонні потреби й їх певно задовольнить. В такий ситуації зріст цін рішає, хто дістане той малий засіб матеріалів, якщо нема збільшення тих засобів, що маємо. Отже ми є перед інфляцією, коли не будемо протиділати негайно й рішучо.”

„Наслідки інфляції є добре відомі. Ми бачили вже їх перед тим.”
„Продукенти, що не можуть наперед знати, які будуть кошти виробу їх продуктів, вагаються заключити контракти в справі оборонних доставок чи якось інакше зобов'язатись, бо не є в силі передбачити наступних подій. Ціла продуктивна машина починає хитатися.”

„Спекулянти, передбачаючи послідовний зріст цін, здержують доплив продуктів для оборонного промислу. Держав-

ні кошта зростають, а з ними зростає задоволення держави, а це спадає на плечі цілої нації.”
„Зріст коштів в життєво-робітничу з одного боку, а більший прихід для промисловців з другого, веде до послідовних домагань вищих заробітничих плат. Це знову означає тертя між робітниками і тими, що їх zatrudнюють.”

„Ось такі обставини дають декому змогу тягнути великі зиски. Та інші, з означеними й низькими заробітками, зазнають великого обмеження у своїм життєвм уровені, а також зазнають скорчення їхніх довголітніх ощадностей. Нефаховий робітник, білоковирцевий робітник, фермер, малий вкладник — всі вони переконуються, що їх долар купує менше і менше.”
„Тягар коштів оборони спадає безладно й нерівно на тих, що мають означені приходи, або на тих, яких сила добивання кращих плат така мала, що вони не в силі добитись підвищення своїх заробітничих платень в пропорції до зросту коштів життя.”

„А надати усім висить мареву будучої інфляції й депресії, що викликає замішання й спиноє зусилля оборони, а також невідкладно загострює небезпеки і труднощі на шляху до повороту до нормальної мирової стони.”
„Економічні посвяти, безперечно, будуть, і ми їх зносимо радо. Але ми є рішені не допустити до того, щоб посвяти одного, означала зиск для іншого. Ніщо не підірве гірше моралі цього краю як те, якщоб ми допустили до руйнівної кари на наші здібності, на нашу пильність і на наше шадження з боку індивідуально неоправданого й неконтрольованого інфляції. Тому є нашим завданням не допустити до інфляції, яка повстає з надужиття сил підносити ціни лиш тому, що засоби є обмежені, а попит незмінливий.”

„Ми нині знаходимось в тім самім положенні, що в 1915 р., коли то розпочався зріст в цілій структурі цін. Тоді ми теж мали згладну рівновагу цін впродовж півтора року по виповідженню світової війни. Але в жовтні 1915 р. ціни нагло підскочили вгору. В квітні 1917 р. гуртові ціни підскочили на 63%, в червні на 74%, а в червні 1920 р. вони були на 140% вищі ніж в жовтні 1915.”

„Нині ці числа є застрашуючою подібною. Індекс статистичного бюро праці, взятий з 28

Українські Діячі, Помордовані Большевиками

Деякі дані про українських мучеників, розстріляних у Львові.

Ці страшні вістки, що надходять до нас з рідних українських земель, мусять потрясти нами до глибини душі. Такого спустошення вже давно не бачила Україна. Гинуть тисячі й мільони, гинуть на основних життєвих продуктах, вказує, що ціни на ті продукти зросли на 50% в порівнянні до тих цін, які ті продукти мали в липні 1939 р. А зросли на 24% від січня ц. р.

„Від липня 1939 р. індекс статистичного бюро праці, взятий з цін 900 життєвих продуктів, вказує, що ціни зросли пересічно на 17%. Вони зросли на 10% від початку цього року. В останніх 60 днях ціни зростають п'ять разів шоршим темпом ніж в часі, як лиш вибухла війна. Від липня 1939, на основі індексу статистичного бюро праці, цілий життєвий рівень в Америці подорожив на п'ять і пів відсотків. В тім на три і пів відсотків він зріс вже в цім році. А натиск цін вгору далі кріпшає. В однім місяці, від половини травня до половини червня ц. р. зріст був більший, ніж у котрім небув іншим місяці від світової війни. Але цей індекс не записав біжучого зросту цін, а щойно за пару місяців він скаже про те, що нині маємо”.

Представивши ці статистичні дані, президент Рузвельт заявив, що теперішній контроль цін, Ліон Гендерсон, якого наставив президент, не може дати собі ради з цінами, бо не має достатком виконної сили. Деякі фірми хотіли з ним добровільно співпрацювати, інші не хотіли. Тому треба за законом, який давав би урядовцям виконно-каральну силу, щоб змусити людей так поступати в економічних життєвих інфляції. Президент сказав на адресу робітництва, що саме воно повинно особливо поборювати інфляційні намагання, бо через інфляцію воно дуже потерпілоб. А занадто великі заробітні платні, витиснені робітництвом на власні кошти, мусять мати також інфляційні наслідки. Та з другого боку, не можна шукати рівноваги в фінансовім життєво-американським несправедливим оплат праці робітника. Та тільки, при відповідній законодавстві і співпраці уряду, капіталу і праці, можна буде досягнути справжню рівновагу.

Між мучениками видніє ім'я о. д-ра Миколи Конрада. Є це український католицький священник, широко знаний не тільки у Львові, але й по цілій Галичині. Був він деканом філософського факультету Богословської Академії у Львові. Є автором „Нарису історії філософії”. О. Конрад був довголітнім організатором української католицької молоді, її опікуном і приятелем. Коли в 1931 р. польська влада не пускала українських студентів на польські університети, митропол. Шептицький уможливив виїзд десяткам тихже студентів на університет до Лювену (Бельгія).

О. д-р Конрад був головним референтом тої „лювенської акції”, виробляв приміщення для студентів в інтернаті, клопотався з польськими властями за паспорт, улежував виїзд до Бельгії, і т. п. Він був також членом Головної Ради Українського Католицького

фронту, гинуть на вигнання, гинуть катовані й розстріляні ворогами українського народу.
Немає ще й місяця, коли вся американська преса принесла світліни з кровавої купелі, яку вчинили большевицькі вандали над українцями при своєму відступі зі Львова. На днях дістали ми перші провірені інформації про тих, що впали з рук червоних садистів. Відомості прийшли від таких людей, що вповні заслуговують на довіру; вони прийшли в формі листа, писаного одним членом родини до другого члена родини в Америці. Отже, можна сподіватися, що названі жертви большевицького терору могли бути в першу чергу ці люди, яких знав сам автор листа. Тим хочемо сказати, що ця ліста українських мучеників це тільки початки тих страшних вісток, що будуть надходити у більшій кількості із зруйнованої України.

Хто були ці мученики? Що вони вчинили червоному найзидникові?
Також навіть говорити про якусь „вину” тих жертв, бо це, здебільша священники, що як такі, не брали чинної участі в політичній боротьбі. Можна сміло ствердити, що вони були арештовані як закладники, або прямо за це тільки, що були ширими й добрими українськими священниками, яких червоні вандали саме за це вистріляли без суду. З дикої люті.

Між мучениками видніє ім'я о. д-ра Миколи Конрада. Є це український католицький священник, широко знаний не тільки у Львові, але й по цілій Галичині. Був він деканом філософського факультету Богословської Академії у Львові. Є автором „Нарису історії філософії”. О. Конрад був довголітнім організатором української католицької молоді, її опікуном і приятелем. Коли в 1931 р. польська влада не пускала українських студентів на польські університети, митропол. Шептицький уможливив виїзд десяткам тихже студентів на університет до Лювену (Бельгія).

О. д-р Конрад був головним референтом тої „лювенської акції”, виробляв приміщення для студентів в інтернаті, клопотався з польськими властями за паспорт, улежував виїзд до Бельгії, і т. п. Він був також членом Головної Ради Українського Католицького

Сюзу й співробітником католицького місячника „Дзвони” у Львові. Ціла його родина — це визначні українські патріоти. Його дружина була головою жіночого товариства „Будучність” у Львові, яке групувало в собі понад 1,000 членів. Його дочка, Марійка Конрадівна, була одною з трьох дівчат (дві інші це Марія Чиж і Софія Мойсейович), що були обвинувачені під замітом приналежності до УВО та за організацію кровавих демонстрацій 1. листопада 1928. року. Син його Степан був також дуже активним в українській студентській життєвості. О. д-р Конрад мав понад 60 літ. Його зять д-р П. Ісав був співтворцем українського пластового руху, журналістом і редактором „Дзвонів”.

Другим з відомих жертв большевицького терору у Львові є о. д-р Андрій Ішак. Був він одним з поважних науковців. Був професором Богословської Академії у Львові, де викладав догматику незалежного сходу. О. д-р Ішак був автором численних наукових праць, з яких найбільше відомими є „Поліодія Копистенського” як також підручник догматики східної церкви, східно-церковного права і т. п. Був він також дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, що було високою почесноюстановище серед українського наукового світа. Крім того він написав багато менших розвідок з діяками орієнталістики. Був ширим українським патріотом і громадянином, вченим і духовником. Теологічні студії скінчив в Інсбруку. Мав коло 54 роки.

О. Іван Ждан належав до молодшої генерації українського священства. Перебував він українську революцію й українську визвольну війну. Був капеляном еп. Бучка підчас його обидки українських сіл у Збаражчині в часі, коли там шала польська „пацифікація” в 1930. р. Останньо о. Ждан був парохом Успенської церкви у Львові й катедрним львівських шкіл „Рідної Школи”. Був він ширим приятелем і організатором української молоді, головов міщанської. Ось і за те мабуть і закатували його червоною варварів.

Четвертий з ряду, о. Ярослав Череминський належав до молодшої генерації українського духовенства. Як шістьнадцятилітній хлопець вступив добровольцем до УСС і з ними перебував цілу епопею українського державничого відродження в 1917—20 роках. Був префектом Малої Семинарії у Львові й директором Ремісничої Бурси. Свого часу була наспіла вістка, що о. Череминський намагався перейти советсько-німецьку границю, але його большевики зловили. Вже тоді припустили, чи його большевики не розстріляли. Його сестра є дружиною Ярослава Барановського. Мав він 44 роки.

О. Мирослав Харина належав у Львові до дуже активних українських священників. Організував він першу українську парохію на Замарстиніві, яке було цілком спольщене. Там він і був першим парохом. Його батько був дяком в Успенській церкві й всіх своїх чотирьох синів послав на теологію. Мирослав був найстаршим. Був він також адміністратором католицького журналу „Дзвони”.

Найменше відомий є о. Олександр Болдир. За останніх часів польської окупації був він парохом в Боршеві коло Перемишля. Правдоподібно там його чекісти арештували і разом з іншими українськими священниками перевезли до Львова, де в тюрмі в дикий спосіб замордували.

Юрко Шухевич і Данило Костецкий це знані молоді українські патріоти. Юрко

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

День для школи.

Заходом української греко-католицької парохії св. Юра в Нью Йорку відбувся в неділю, 20. липня 1941. р. український день в Гермелс Парку, Каледж Пойнт, Лонг Айленд. Цей день випав на пречуд гарно, бо по перше, по кількох днях дощу була гарна погода, а по друге, український загал дописав на сто процент своєю присутністю. Кількатисячна публіка це добрий доказ, що українське громадянство живо цікавиться організаційним життям та активно його підтримує. Парк, де відбувся згаданий день, був рішучо замаленький, але цьому ніхто не винен, бо під Нью Йорком взагалі нема більших до той цілі парків.

Та не зважаючи на це, програма дня відбулася у візирному порядку. Полеву Службу Божу відправив о. І. Забава, ньюйорський парох, а український греко-католицький хор церкви св. Юра під управою п. Т. Онуфрика співав, як звичайно, добре. Наш парох о. Забава виголосив коротку проповідь, заповідаючи, що свято наше з величчям своєю присутністю Преосвященний Владика Іван, який тепер гостить на подібному святі в Нью Джерсі. Парох говорив про важкість морально-релігійного життя громадянства, головне в таких великих містах як Нью Йорк. Він рівнож закликав до підтримки української цілоденної школи, яка організується при церкві св. Юра в Нью Йорку.

О. Гриньох, рівнож священник з церкви св. Юра, говорив по-англійськи й українськи про вірність своїй церкві й своєму народові. При кінці Служби Божої о. Забава провів загальну молитву за терпіння й муки наших українських братів і сестер, що гинуть тисячами у війні, в підземеллях ворожих тортур і тюрем та по численних шпиталях за фронтом. Піднесенню високо на душі громадянство відспівало гимн-молитву „Боже, Великий, Єдиний — нам Україну спаси“.

Пополудні приїхав Преосвященний Владика Іван Бучко. У патріотичній промові, Кир Іван привітав численно зібраних гостей і поблагословив їх. Цитуючи псаломця Давида,

Преосвященний сказав, що нема кращого добра на світі як жити в згоді та братерстві. Навязуючи до страшних переживань, які тепер переходять український народ на своїй власній землі в Європі, Преосвященний закликав до віри в Божу справедливість та скорий кінець неволі українського народу. Тому, що вороги українського народу стараються брутально фізично силою винищити українців, українська еміграція в Америці повинна помагати тому народові у визволенні. А поміж вона тим, коли старатиметься в Америці захвати свою мову, релігію та гарну традицію своїх батьків. А українське громадянство в Нью Йорку, говорив Преосвященний, має ще більші завдання, бо це є центр української еміграції. Тому тут повинна гуртуватися й вся діяльність. Щоб нашу молодь як слід підготувати до такої праці, цій молоді треба дати порядну та візирну цілоденну українську школу в Нью Йорку. Преосвященний сказав, що парохія св. Юра вже організує таку школу, але в тому ділу мусить допомогти їй ціле українське громадянство в Нью Йорку. Інші українські громади під тим оглядом стоять далеко краще як ми в Нью Йорку. Закінчуючи свою промову, Преосвященний гаряче закликав до всебічної підтримки організування цілоденної школи в Нью Йорку.

Потім відбулася забава, в якій брали участь усі учасники як одна українська родина, гідна той назви.

Треба ще згадати, що відомий наш бізнесмен з Нью Йорку, п. Плянтон Стасюк, жертвував безплатно зо своєї фірми всі мясні вироби до буфету, як шинку, ковбаси й пр. Тим він показав, що як український громадянин не тільки бере участь в громадянському житті, але рівнож старатиметься по своїм силам допомогти українській справі матеріально. Це напевно запам'ятають собі наші громадяне й зо свого боку далі підтримуватимуть ширю п. П. Стасюка в його бізнесі.

День, з якого чистий дохід призначається на встановлення української цілоденної школи в Нью Йорку, пройшов з повним успіхом, а за це подяка належить як організаторам дня, так і громадянам-учасникам.

Присутні:

ЯК І КОЛИ НАРОДИ НАВЧИЛИСЬ РОЗМОВЛЯТИ КОЖНИЙ СВОЮЮ МОВОЮ?

(14)

Котраж з усіх мов, що існують на світі, буде найдавнішою?

Котраж мова вроджена людям? Котрою мовою власне розмовляли первісні люди, що з'явилися на світі раніш від других? Це цікавий запит. Ось що розповідає про це одна стара книжка:

Уже буде зо триста років як у Індії жив один хан на ім'я Джемел-елдін Магоммед, на прізвисько Акбар, себто „Славетний“. Акбар був людиною розумною й просвіченою відносно свого часу. Він захотів довідатись яку власне мову треба вважати за вроджену людському родові.

Акбар чув від когось, що такою мовою треба вважати гебрейську мову, тому що нею розмовляв Адам, перша людина, про котрого розповідає жидівська Біблія. Але Акбар був людиною мудрою й тому неважко впевнився на чужі слова, хоч вони були словами й самого писання. Акбар кинув їх справити, чи то все правда, що йому розповідали про гебрейську мову. Він звелів взяти від батьків дванадцятьох немовлят, віднести в окремий ханський палац, а до дітей приставити дванадцятьох німих мамок. Ті мамки мали виховати тих дітей до дванадцятиого року їхнього життя.

Той загад Акбара-хана був виконаний: дванадцять немовлят були віднесені до його палацу, що була близько міста Агри. Дітей стали доглядати німі мамки, котрі не могли вимовити жадного слова. Жадна людина не зміла наблизитись до того двірця, а котрий би те зробив, того чекала смерть. А хто мусів туди піти, так шов не дає палатової брами. Там його сприяв палатовий вартовий, котрий теж був німий. Так минуло дванадцять літ;

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

Союзні відділи об'єднуються для нової праці.

В середу, дня 25. червня ц. р. відбувся у Філадельфії збори злучених відділів У. Н. Союзу при співучасті відділів: 45, 83, 105, 163, 239, 268, 324, 339 і 375.

Після звіту уряду та вислові йому довіря обрано новий уряд на будущий рік в такому складі: Д-р В. Галан, предсідник; С. Рудакевич, заст. предсідника; С. Слободян, секретар; С. Чорномоз, касієр. До контрольної комісії: М. Туркот, І. Сорока (ст.) та П. Мельник.

Найдовша дискусія, в якій брали участь майже усі присутні, велася в справі приєднання нових членів.

Хоч усі висказували користі з постійного організатора — то всетаки праця відділових урядників є найважливіша. Щоби цю відділову працю скріпити, прийняти постанову, щоби злучені Філадельфійські відділи — при співучасті усіх відділів Філадельфійської округи, устроїли два Союзні свята — а це в місяці лютий — та літом.

Ці свята будуть присвячені виключно союзовцям.

Ближчі точні дані будуть подані окремо.

Щоби однак започаткувати Союзну працю негайно, прийнято пропозицію відділу 83, а саме, щоби відбутися Союзний пікнік в неділю, дня 14. вересня ц. р. на фармі Черрі Гров.

Цю дорогою прохаємо усі наші організації до численної участі; зокрема надіємось, що наша молодь та її спортові дружини являться у цілості.

За Злучені Відділи У. Н. Союзу:
Д-р В. Галан, предс.
С. Слободян, секретар.

діти повиростали. Тоді Акбар хан подумав, що прийшла хвиля довідатись, якою мовою розмовляли діти, що ніколи не чули людського голосу. Коли це правда, що гебрейська мова найстарша та вроджена цілому людському родові, — так тою мовою і мають розмовляти діти самі з себе, без жадної звички.

Акбар-хан скликав до свого двору письменників з всіляких країн. Були там жиди, і перси, і гіндуси, і араби, і халдеї, і всілякі інші. І усі ті мудрі хвалились та доводили що ті невчені жадної мови діти мають розмовляти їхньою мовою. І кожний той мудрагель спірився на святі писання свого народу в полпертя своїх слів.

І ось припровадили тих дітей, вихованих німими мамками, і Акбар-хан загомонів до них.

І шовж сталося? Ті діти не знали жадної мови. Вони цілкомовито не вміли розмовляти, хоч і не вродились німими. Ті діти тільки мукали, скавували та видавали з себе всілякі дикі згуки, подібно як те робить звиріна.

Діти виховані без мови, вживали тільки звирячої мови. Не чуючи ніколи жадної бесіди, діти й самі не навчилися розмовляти і обминались без жадної мови. Отже, виявилось, що їхньою вродженою мовою була звирська мова, звирячі гукі, ячиння та міги.

От тепер бачимо, котра мова в дійсності найстарша. Це стоїть в одній старій книзі, яку написав католицький священник, що вірив в кожне слово Біблії. Той священник усе списав по правді, як сталося з тими дітьми, хоч слова Біблії і не справдилися.

Щоб розмовляти, треба звички.

Те, що Акбар-хан довідався, те він власне і мав довідатись: у правдивну людину вживали звирячої мови. Це доводиться не тільки таким чином, як зробив Акбар-хан, але й багатьма іншими. І прецінь і тепер в натурі кожної людини є дечо зо звирячого. А сперд соток літ того звирінства в ній було ще більше, а в правдивну ще більше.

Були часи, коли усі люди, що жили на світі, були цілкомовито не подібні до тих людей, що бачимо тепер. Їхня зовнішність та манери були в них звирячі тай життя було таке саме. Тоді люди жили не державами, але черідками, або гуртами; в кожному гурті по кілька душ, щось подібного до того, як тепер живуть малопипесоголовці. І мова в тих людей була подібна до мови звирини. І як би люди не вчилися від людей своєї людської мови, так вони і тепер ще розмовляли б по звирячому. Отже тепер бачимо, чому ми всі розмовляємо по людському, кожний своєю мовою: це робимо завдяки звичці. Хто в котрій родині вродився, чи був вихований, тою мовою він розмовляв. (Дальше буде).

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

На народні цілі.

В суботу, 2 серпня ц. р. по поминальній Службі Божій і папакхиди по бл. п. Івані Білобраті, родина і знайомі зібрались у домі вдови, пані Білобрат на перекуску. При гурті на ріжні справи згадано також про народні потреби. При тій нагоді прийняти зложити \$14 на народні цілі, які розділено по половині: на Вищу Школу в Стенфорд, Конн., і на допомогову акцію. Гроші вислано через Обеднання. Прияний.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Союзовець, Форд Сіті, Па. — Розспалась одна лінія і через те не вийшло одно рішення. Це трапляється і в найкращих американських газетах. Але бачимо, що Ви раді, що це було поміщене, тому і ми вдоволени.

І. Ш., Чікопе Фолс, Масс. — Не може розвідати, що це за часопис. Треба дуже уважати, щоб подавати з витинками теж і назву часопису і день, коли появилось те, що пересилається. Інакше не можна цього використати.

М. Ш., Гейлінг, В. Ва. — У. Н. Союз не може цього зробити. Якби були вдержали в організації, то тепер могли б взяти позичку, а так — годі.

Т. О. — Тепер треба „вороженьків“ бити, а не про них співати, а як співати, то грімо і твердо.

МЕКДОНАЛД ПРО ДОВГУ ВІЙНУ І НІМЕЧЧИНУ

У Торонті, Онтеріо, промовляв 7. липня в часі обіду, влаштованого в користь фонду для британських воєнних жертв, Меклоам МекДоналд, британський високий комісар до Канади. Він казав, що як що війна з Німеччиною розвинеться в довгу війну, то сильна воля німецького населення до продовження війни заломиться.

Якщо Гітлерові поведеться повалити російський уряд, то він одержить під свою контролю необчислимі ресурси. Життя соток тисяч своїх воєвків, нацивський лідер старається „купити полісу безпеки проти британської економічної блокади“. Це отвірає вигляди на довгу війну, однак вона може закінчитись одним способом. Бритіям може не вдатись позбавити німецькі воєнні індустрії сировців. Бритіям може не вдатись у початкових фронтових атаках знищити мілітарну силу гітлерівського великого числа повів та іншої знаменитої військової зброї. Однак британцям може вдатись зломити волю німецького народу продовжати війну.

Заломляться під ударом бомб.

Німці не вдержать, за словами МекДоналда, такого бомбардування, яке вдержують британці. Вони заломляться під ударом британських бомб, якщо британці зможуть зорганізувати й узброїти таку велику повітряну силу, що не тільки зможе оборонити небеса понад Британією, але зможе також нанести розгром небесам понад Німеччиною. О після промовляв бувший прем'єр а тепер сенатор Мієн.

Канадською першою лінією оборони, казав Мієн, були Франція, Польща і Норвегія. Англія є останньою лінією. Якщо ця атакована твердиня впаде тоді пропаде наша остання оборонна лінія.

ВПІСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ В ДЕНІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ІХ БУДУЧЧИНУ.

Укр. діячі Помор'яні Большевиками

(Докінчення зо стор. 2.)

Шухевич, це син відомого українського львівського адвоката, Степана Шухевича, що знав не тільки як знаменитий оборонець в українських політичних процесах (УВО й ОУН), а також тому, що брав чинну участь в українській визвольній війні. Був отаманом в Українській Галицькій Армії. Написав історичні спомини із української визвольної війни. Юрко, його син, був дуже активним в українських студентських націоналістичних організаціях і вже за польської влади був переслідуваний польською поліцією.

Данило Костецький, це енергійний кооператор. Як молодий студент вступив до польської старшинської школи (підхорунжівка) для заводних старшин в Острові — Комарові. Там вчився так пильно й здобував такі успіхи, що через три роки був першим учнем. Згідно з встановленим звичаєм тої школи, президент польської держави мав сам особисто вручити йому шаблю як найкращому аспірантові. Три тижні перед цю промоцією, Костецького усунули з офіцерської школи. Коли він запитав майора, команданта школи, чому з ним так поступили, майор-поліак зарозуміло відповів: „Ми знаємо, чому ви так пильно вчилися. Я також був в німецькій армії й також добре вчився, як німців бити“.

Ось стільки про цих мучеників, що впали жертвою московського варварства. Хай ця згадка буде скромним вінком на свіжій могилі цих українських героїв, що впали як воїни в обороні Христової віри й поневоленого українського народу.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

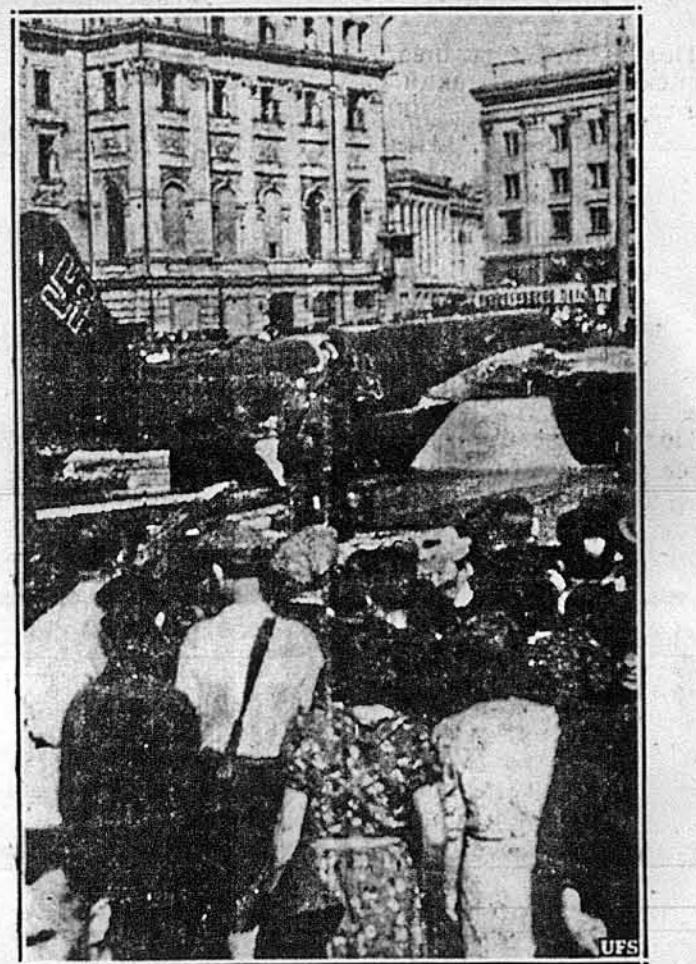
DEFENSE BOND QUİZ

Q. In what denominations are Defense Savings Stamps available?
A. Ten cents, 25 cents, 50 cents, \$1, and \$5. An album is given free with first stamps of 25 cents up.
Q. In what denominations are Defense Savings Bonds available?
A. You can buy a Series E Bond for \$18.75, \$37.50, \$75, \$375, or \$750. The prices of Series F Bonds range from \$74 to \$7,400; Series G Bonds from \$100 to \$10,000.
NOTE—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest postoffice or bank, or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C., for an order form.

АНТАНАС УЖУМЕЦКІС, є одним з перших литовців, що осіли в Філадельфії, Па. За життя еп. Ортинського відграв поважну роль теж і в громадському житті українців. Еп. Ортинський відносився до п. Ужумецкіса з великим довіром, а наслідком того наступило литовсько-українське зближення. П. Ужумецкіс обходив тепер 45-ліття свого подружжого життя. Родився 1872 року, а до Америки приїхав в 1888. році.

ПІДПІРАЙТЕ СВОІХ БІЗНЕСМЕНІВ.

НІМЕЦЬКИЙ ЛІТАК НА ЗЕМЛІ. — За советськими джерелами цей німецький літак, виставлений на Червоній Площі в Москві, зістрілили советські війська.

ФІЛИПІНСЬКІ ОСТРОВИ, на які виробляє собі тепер апетит Японія.

ЩОСЬ НОВОГО! ПЕРШИЙ РАЗ У СТЕЙТІ КОНЕКТИКОТ! ЦІКАВЕ ДЛЯ ВСІХ!

ЗЛУЧЕНІ ТОВАРИСТВА ПРИ УКРАЇНСЬКОМУ ПАРОХІІ В НЬО БРІТЕН, КОНН.

УСТРОЮЮТЬ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ — УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

ДНЯ 10. СЕРПНЯ (AUGUST 10, 1941), В SCHUTZEN PARK, BARNSDALE, CONN.

В ПРОГРАМУ ДНЯ ВХОДЯТЬ:

1. Виступ парохіяльного хору під управою п. професора Л. Навхостача.

2. Промови визначних американців.

3. Вибір Королівни Українського Дня.

4. Українські смачні страви.

5. Вистава українського мистецтва.

6. Вистава портретів визначних укр. діячів.

7. Ріжні старокраєві забави.

НЕ ВАГАЙТЕСЬ! НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ! А ЗАРАЗ ДІСТАНЬТЕ СОБІ ВСТУПНИЙ „ТИКЕТ“ І БУДЬТЕ ПРИСУТНІ НА ЦІМ УКРАЇНСЬКОМ ДНІ.

Там побачите краєвиз шийкарів, краєвиз вигляд „БАЗАРУ“. Там буде почуватись весело і з задоволенням буде любуватись старокраєвою системою. Оське забудьте, що ДЕНЬ 10. АВГУСТА 1941. Р. Є ДНЕМ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА ДЛЯ ВСІХ УКРАЇНЦІВ.

ПРИЙМІТЬ ВСІ І КЛИЧТЕ СВОІХ ЗНАЙОМИХ. Вступ лише 25¢.

169,79,81

Д-Р ЛУКА МИШУГА.

Шевченко -- Виразник Минулої й Прийдешньої України

(З серії викладів на українські теми, що були влаштовані Департаментом Східно-Європейських мов Колумбійського Університету разом з У. Н. Союзом).

(4)

Окремо годиться тут згадати Олександра Герцена (1812-1870), славного російського публіциста, до якого Шевченко ставився з надзвичайною увагою як до великого демократа, що боровся з царським самовладством і домагався звільнення селян у своїх виданнях у Лондоні — „Поларная Звезда“ і „Колокол“. Зокрема цінний Шевченко високо Герцена, що він виступив в „Колоколі“ (1859. р.) проти теорії „єдиної самодержавної Росії“ і написав виразно, що „Україну треба признати своєю і незалежною країною“. Та ще зазначив, що не можна визволяти Україну таким способом, щоб „знявши з неї московські кайдани, сказати їй, що має належати до Польщі“. Ось так писав тому 80 років ось той визначний росіянин, справжній демократ.

Вкінці треба ще згадати з тих російських демократів і революціонерів, що їх пізнав Шевченко по повероті до заслання, перед самою смертю. Це петербурзький гурт „Современника“, яких советська наука зачисляє до предтеч більшовизму. Найвидніші представники це Микола Чернишевський (1828-1889), російський демократ-революціонер, який, пишучи, що польська література, маючи Міцке-

вича, не потребує вдаватися до французької чи німецької й з неї позичати, також написав, що й українська (в оригіналі: малорусська) література, маючи Шевченка, не потребує вже нічий ласки. В обороні української мови (в оригіналі: малоросійської) виступав теж і Микола Добролюбов (1836-1861), теж російський демократ-революціонер. Та коли Герцен виразно писав про Україну, ті останні говорять тільки про „Малоросію“ і „малоросійський язык“, привязуючи у всьому головну вагу тільки до класової боротьби. Тому Чернишевський виступає гостро проти „українських націоналістів“ за те, що голосять теорії про „безкласовість української нації“ і дораджують таке, щоб „вважати другим кожного українця“. Таким, що ось так дораджують, українські маси не повинні вирити, каже Чернишевський.

Мабуть ось такі „науки“ Чернишевського, якого Ленін називає „великим російським соціалістом домарксовського періоду“, заставили Якова Кухаренка (1800-62), отамана Чорноморського війська, написати до Шевченка ось що: „Ех, Тарасе, Тарасе, зведе тебе ця проклята кацапія...

Паню на них, несамовитих харизматик!“

IV. Зворот до простого люду України.

Це, що піднялась реакція проти урядової системи, яка віддала поміщикам селянські маси на визиск, як теж ідеї демократизму, проголошені французькою революцією, враз з новим літературним напрямом, відомим під назвою „романтизм“, що зверталося до тем з життя простого народу, спричинили те, що почато звертати більшу увагу на життя простого народу в Україні, себто на життя українського народу. Таким чином, зачали відкриватись ті величезні скарби, що заховані в українських піснях, звичаях і обичаях. Князь Церетелєв (1819) започаткував видавництво українських народних пісень першою збіркою українських історичних дум. Та найважливішою того роду працею треба вважати книжку, що її видав в Москві в 1827. році н. н. „Малоросійські пісні“ Михайло Максимович (1804-73), визначний вчений, згодом перший ректор київського університету. Живучи в Москві писав, що хоче дістатись з Москви до Києва, бо там „земля і небо його предків“. Ось те його твердження про землю його предків, було тоді основою великим російським вченим, проф. Михайлом Погодіном (1800-75), що брався доклавати, що на Україні до татарського нападу жили не українці, а предки сучасних великоросів. Максимович станив тоді в обороні українського характеру Київської Доби. Виступаючи проти свого приятеля проф. Погодіна з науковими доказами, застав він наукову полеміку ось такими словами:

„Піднімаю прапор за нашу мову, за нашу землю-матір, з котрої витикає наших предків шановний професор“.

Максимович теж перший науково зв'язав славе „Слово о полку Ігоревім“ з українською народною поезією, головю з думами, визнаючи цей стародавній твір українським, а не російським. У своїх студіях над мовою, він виказував, що українська мова є інша від російської і польської, як і доклав, що сучасна українська народна поезія це нащадок поезії стародавньої доби. Вважаючи пісню найкращим виразником народності, виказує на порівнянні українських пісень з російськими ту велику різницю, яка існує між тими двома народами.

Ось те видання пісень „простого народу“ відкило слов'янському світові — призабуту українську націю, при якій, як виглядало, залишилася майже сам тільки селянин. Ось та збірка випередила того роду видання не тільки в слов'янському, але й цілому західно-європейському світі. Це була велика новина, на яку звернув загальну увагу європейський вчений світ. І ось таким чином, через українську народну пісню, ввійшла в наукові праці різних народів теж і українська історія, так тісно зв'язана з тими піснями. Зокрема треба підкреслити той подив, який викликала українська народна пісня серед росіян, особливо серед тих вільнодумних, бо з української пісні несло духом волі. Досить вказати на найбільшого російського поета Олександра Пушкіна (1799-1837), що то одушевлявся українськими піснями. Постать „Марії“ в його „Полтаві“ взята живцем з українських народних пісень, а сама тема взята з „Історії Русів“. Усе то було тоді доволі ризиковим, бо якби не було, а Пушкін так описує як Україна піднялась „на ненавистну Москву“, як теж згадає і за таке, що якби жили в Україні гетьмани, то не мучились би козаки в чужині...

(Дальше буде)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. У. Н. Союзу, від. 292., відбулися в суботу, 9. серпня, в гот. 7. ввечір, в галі У. Н. Дому при Мартіні ул. Проситись численно присутні та оплатити свою належність на час. Стараймося приєднувати нових членів, а особливо дітей. Мамі для дітей дуже добрі поліси, які тільки хто захоче і може мати для дитини полісу на тисячу доларів ендамент. Прийдіть на збори, а секретар обширніше це пояснить. — Іван Форіс, предс.; Петро Кізел, секр.; Ілля Андрусевич, кас.

ГАМТРАК, МІШ. — Тов. ім. М. Шанкенча, від. 94., відбуде свої збори в неділю, 10. серпня, в галі 12. звичайно, точно в годині 11:30 рані. Проситись всіх членів прийти численно, бо є важкі справи до рішення. — А. Патра, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 204. відділу відбулися в суботу, 9. серпня, в гот. 8:15 ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 1ст 14. вулиця. На тих зборах всі члени відділу обов'язково мають бути привинені та виплатити заборгованість членської вкладки. В минулому місяці сусуповано багато членів за неплатення чл. вкладок. Отже всі сусуповані мають ще нагоду на тих зборах все виплатити й остануть надалі членами У. Н. Союзу. — М. Близник, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Звичайні збори Бр. с. Володимир, від. 130., відбулися в суботу, 9. серпня, в 8. годині нечором, в селі 30. 1ст 7. вулиця. Обов'язком кожного члена прийти на означений час. — І. Серединський, секр.

ПРЕЗИДЕНТ ІМЕНУЄ СІМ ВИЩИХ ГЕНЕРАЛІВ

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвельт вистав до сенату лісту сімох генералів для затвердження сенатом їхніх вищих ступнів. Рівночасно він іменував десять полковників і підполковників генералами, а сім підполковників полковниками.

ДАЛЕКО-СХІДНА АМЕРИКАНСЬКА ВОЗДУШНА ФЛОТА ПІД КОМАНДОЮ МЕКАРТУРА

МАНІЛЯ (Філіппіни). — Головний штаб американської далеко-східної армії доносить, що департамент летунства Філіппінів підпорядкував всі свої повітряні сили під команду ген. Догласа МекАртура, якого недавно іменував президент Рузвельт начальником усіх збройних сил на Далекому Сході.

В АНГЛІЇ ПРО НІМЕЦЬКУ ОФЕНЗИВУ

Англійські військові кола говорять, що та друга німецька офензива, поведена на советській лінії, зокрема на Україні, добігає кінця. Вона не дала німцям того, що вони бажали. Проте ті кола кажуть, що ініціатива далі залишається в німецьких руках.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349., відбулися в неділю, 10. серпня, в 2. годині пополудні, в Набожницького. Проситись всіх членів прийти на збори на означений час. — Ілько Шегера, предс.; Дмитро Фидина, кас.; Н. Лісний, секр.

ВСІ ЧАСТИ до направи ПЕЧЕРИ, вуглених, газових, нафтових, огріваю паром й гарячою водою, як також усі нові печі можете дістати в **STOVE MFRS CORP.** 182-186 Mulberry St., Newark, N. J.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіз крові для подорожнього свідоцтва.
● Геморойд й желізня лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7697

Офісні години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслугову.
X & флюороскоп.—Екзамінація \$2.00.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 23. липня 1941. р. помер по короткій недугі в St. Joseph Hospital член Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64. У. Н. Союзу в Патерсон, Н. Дж., **ІВАН ГЕМА.**

Родився в селі Турома вижана, повіт Турка. До Америки приїхав 1912. року. До Товариства й У. Н. Союзу вступив 1916. року.

Покійний був добрим членом, тихою вдачею. По смерті своєї жінки підупав на здоров'я.

Полишив у смутку дочку Анастасію, зятя Івана і три внуки: Михайла, Івана і Стефана та багато приятелів.

Земля Вашингтона хай буде йому пером!

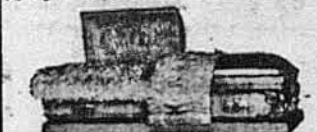
Теодор Гайда.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІО й ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цією прегарною металеву труною, двома автом. караваном, балсмуванням, похоронним Домом і т. д.

Все, що треба, з вишком однієї й належностей за церковну відправу в цвинтарі.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуговування шпир і чесна Main Office:
383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

Branch office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET, TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по ціні так низькій як \$150.
Обслуговування найкраще.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОКХ, БРОКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

БИЗНЕСМЕНІВ ПІДПРАПТЕ СВОІХ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ-САМИМ СТАВИТЕ СПІВ-ВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЕТКУ, ЦЕЙ ОРГАНІЗАЦІ.

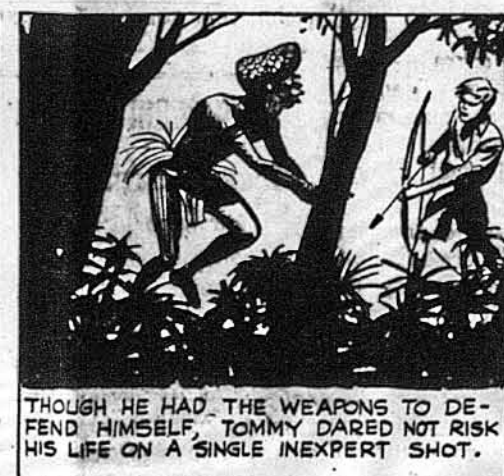
ВЗЯТИЙ В ПОЛОН. Цей німецький летун, як подають советські газети, височив з літака, коли його ушкодили протилетунські гармати і злетів в леглопаді на землю. Його зараз обконали советські воїни з взяли під „багнет“.

В хвилині, як дику пробав рукою схопити за ногу Тома, Том миттю відскачав на бік.

Опісля, ще заки дику зміг піднятися на ноги, Том поспішно видобув з сагайдака стрілу і наложив її на лука.

Проте Том не випустив стріли до дикуна. Він не мав до себе довіря, бо луком не вмів орудувати.

Тому він інстинктивно вибрав старий спосіб „оборони“, а саме — дав ногам знати. Та кровожадний дикун пігнався за ним.

ТАРЗАН, ч. 372. Даремна втеча.